

опус 50» К. Шимановського у золотий фонд не тільки польської музичної культури, а й світової.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бэлза И. О музыкантах XX века: избранные очерки. – М. : Сов. композитор, 1979.
2. Івашкевич Я. Встречи с Шимановским // Пер. с польського І. Свириды, общ. ред. И. Бэлзы. – М. : Музыка, 1982.
3. Кароль Шимановский: воспоминания, статьи, публикации // Редакция И. Никольской, Ю. Крейниной. – М. : Сов. композитор, 1984
4. Кореспонденція Кароля Шимановського з Universal Edition. Опр. Тереза Хилінська // Емілія Гертзкі, Закопане, 13 III 1924.
5. Музыка XX века. Очерки: В 2 ч. – Ч. 2: 1917–1945. – Кн. 5 А /Под ред. М. Г. Арановского, Д. В. Житомирского. – М. : Музыка, 1987.
6. Никольская И. От Шимановского до Лютославского и Пендеревского // Очерки развития симфонической музыки в Польше XX века. – М. : Сов. композитор, 1990.
7. Chybiński Adolf. Karol Szymanowski a Podhale Polskie. – Kraków: Wydawnictwo muzyczne, 1980.
8. Domańska Joanna. Mazurki opus 50 Karola Szymanowskiego. – Katowice: Wydawca Akademia muzyczna im. K. Szymanowskiego, 2002. – S. 7–15.
9. Lobaczewska S. Karol Szymanowski życie i twórczość. – Kraków, PWM, 1947.
10. Michalowski K. Karol Szymanowski – Kraków PWM. 1967.
11. Zieliński A. Tadeusz : Rytmika mazurków Szymanowskiego w zestawieniu z mazurkami Chopina. – Warszawa : Prace Instytutu Muzykologii Uniwersytetu Warszawskiego, 1960.

Oksana Gysa

**MAZURKAS OP. 50 BY KAROL SZYMANOWSKI:
STRUCTURAL AND STYLISTIC ANALYSIS**

A structural analysis of twenty mazurkas op. 50 by Karol Szymanowski with taking into account national melos, which is the basis of his creative development, has been done in this article.

Key words: music and style analysis, the musical culture of Poland, the mazurka, the form.

Володимир Сивохіп

**ТВОРЧИЙ ПОРТРЕТ ЗИНОВІЯ ЛИСЬКА В
СУСПІЛЬНО-ІСТОРИЧНОМУ КОНТЕКСТІ ЕПОХИ**

У статті досліджується та оцінюється музично-громадська діяльність і творча спадщина Зиновія Лиська в контексті розвитку українського та європейського музичного мистецтва XX ст.

Ключові слова: Зиновій Лисько, мистецьке життя, культурний контекст, творчий доробок, Львів, еміграція.

Творча постать Зиновія Лиська – яскравий портрет сильної, активної, мистецької особистості, яка своєю фаховою діяльністю, своєю твердою життєвою позицією належала до творців історії. В його особі маємо яскравий приклад активного виразника культурно-історичного процесу, в якому, з одного боку, основні рушійні сили часу формують світогляд та напрямки творчої діяльності митця, а з другого – ці окремі особи силою своєї натури та інтелекту стають визначальними чинниками становлення тієї чи іншої епохи.

Метою цієї статті є прагнення повернути об'ємну творчу та наукову спадщину Зиновія Лиська до активного функціонування в соціокультурному просторі, дати належну об'єктивну оцінку його значного творчого доробку. Адже, безсумнівно, Лисько був одним з тих творців, біографія яких вартує бодай того, що «історія мусить занотувати її на берегах свого головного тексту» [5, 317].

Становлення особистості: роки навчання

Життєвий і творчий шлях Зиновія Лиська (11. XI. 1895 р. Львівщина – 03. 06. 1969 р. Нью-Йорк) в доеміграційний період тісно пов'язаний зі Львовом. Специфіка політичних, суспільних, національних та культурних процесів стала багато в чому визначальним фактором у формуванні цієї яскравої творчої особистості. Особливості мистецького середовища Львова часто відігравали вирішальну роль у виборі пріоритетних напрямків діяльності, впливали на ступінь їхньої інтенсивності. Отож, доволі закономірним видається розгляд творчої та наукової спадщини З. Лиська в конкретному історико-культурному контексті, тісно пов'язаному з цим містом, з його політичною, соціальною та мистецькою атмосферою.

Львів від початку ХХ-го сторіччя в силу свого геополітичного становища, будучи на перехресті відомих шляхів «Захід–Схід» чи «Північ–Південь» не тільки в торгово-економічному, а, головне, – в культурному сенсі, незважаючи на замкнені простори Австрійської імперії та значні утиски та обмеження Другої Польської Речі Посполитої, стає осередком формування нових культурних традицій, опертих насамперед на фаховість, професіоналізм та щире плекання національної ідеї в мистецтві.

У перші десятиліття ХХ сторіччя, в часи воєнного лихоліття та політичної невизначеності, формується когорта галицьких митців, які з великим ентузіазмом, з подиву гідною патріотичною самовідданістю закладають основи розвитку музичного мистецтва, повертаючи його в нове русло європейського контексту, втілюючи, за влучним спостереженням українського філософа Миколи Шлемкевича, з вузьких «галицьких тіснот і обмежень». В колі тих визначних діячів часу – Станіслава Людкевича, Василя Барвінського, Нестора Нижанківського, – бачимо і Зиновія Лиська, який активно ввійшов в історію української музики як її різнобічний діяч – композитор, теоретик, історик, фольклорист, педагог, а також – професійний музичний редактор і критик.

Період навчання З. Лиська у Львові (Академічна гімназія, Вищий музичний інститут ім. М. Лисенка та Львівський університет) позначений важливими національними зрушеннями у свідомості багатьох українців, оскільки центр національних рухів виразно перемістився на терени Східної Галичини і вся енергія національного культурного поступу здебільшого концентрувалася у Львові. Саме в перші десятиріччя ХХ ст. Львів став виконувати важливу роль центрального осередку української духовної культури, що творила свої власні шляхи розвитку, будучи одночасно втягнутою в орбіту безпосереднього впливу інших європейських культур [3, 14]. Очевидно, в таких нових умовах у молодого Лиська формується якісно новий, характерний історичний тип світогляду (започаткований в Галичині ще Іоаном Снігурським, продовжений Іваном Франком, Анатолем Вахнянином, Станіславом Людкевичом) – людини розумно-вольової, універсальної у своїй діяльності, яка найактивніше у всіх своїх діях прагне до постійного втручання в культурно-історичний процес формування нації.

Роки Першої світової війни внесли певні корективи в долю молодого З. Лиська, зупинивши на тривалий час його університетські студії. Подібно до С. Людкевича, Лисько був покликаний до австрійської армії, після жовтневих подій 1917 року вступає добровольцем до української армії – в лави січових стрільців, з якими у визвольних змаганнях за українську державу дійшов до Бродів, де потрапив у польський полон. Школа УСС дала Лиськові не тільки міцний гарт патріота, а й щедрий ґрунт із стрілецькими піснями, які початкуючий музикант залюбки обробляє, а деякі й сам компонує.

У 1920 році Лисько вступає до Львівського «таємного» університету, одночасно ж числиться в українському театрі акомпаніатором та аранжувальником, займається приватно з гармонії у Василя Барвінського. Однак львівські студії тривають всього два роки, що в умовах складних суспільних відносин у той час на Західній Україні – закономірно. Для продовження своєї професійної музичної освіти Зиновій Лисько, як і більшість його ровесників, вимушений виїхати на студії до Праги.

Поряд із Краковом та Віднем, Прага для більшості українців-галичан була тим культурним осередком, котрий значною мірою задовільняв їхні культурні вимоги та визначав майбутню професійну дорогу. Очевидно, пов'язано це з тим, що саме у Чехо-Словаччині були створені найсприятливіші умови для емігрантів. Факт існування в Празі потужного центру української еміграції підносить

значення національної української культури на чужині; є яскравою маніфестацією, з одного боку, його самостійності, а з другого – тих важких умов, які не дали можливості розвинути аналогічним культурним інституціям на рідній території. В період між двома світовими війнами в Празі засновується перша кафедра українського музикознавства під керуванням Федора Стешка при Українському вільному університеті, функціонує Український педагогічний інститут ім. М. Драгоманова, в якому професором і деканом музичного відділу був Федір Якименко. Зрештою, поруч – у Празькій консерваторії та університеті – працюють визначні спеціалісти того часу: Вітезлав Новак, Йозеф Сук, Зденек Неєдли.

Від початку ХХ ст. в «празькій школі» навчалися композитори В. Барвінський, Н. Нижанківський, М. Колесса, С. Туркевич, Р. Савицький, Р. Сімович, співаки О. Руснак, І. Синенька-Іваницька, диригент і піаніст Б. Пюрко, скрипаль Є. Цегельський. Це нове покоління українських музикантів не тільки удосконалювало свою майстерність, а й брало активну участь у музичному житті столиці. Згодом, в 30-ті роки ХХ ст., після повернення на рідні землі вихованці цієї школи стали основою у справі розбудови музичного мистецтва передвоєнної Галичини.

Навчання в Празі З. Лисько розпочинає з приватних занять з композиції у В. Новака й у Ф. Якименка з гармонії та контрапункту. Від 1923 року студіює музикологію в Карловому університеті у професора З. Неєдли. Під його керівництвом в 1926 році Лисько успішно захищає докторську дисертацію «Запорожець за Дунаєм» С. Артемовського-Гулака і отримує звання доктора філософії, після чого починає працювати як педагог – викладає музично-теоретичні дисципліни в Українському педагогічному інституті ім. М. Драгоманова. В той же час продовжує займатись в одній із передових шкіл музики в Європі – у Празькій державній консерваторії, де є учнем професора Йозефа Сука, і закінчує при ній Вищу школу майстерності 1929 року.

Празький період у житті Лиська знаменує початок його інтенсивної професійної діяльності на ниві музичного мистецтва. В ці роки ним написані основні композиції, серед яких поема «Тризна» та Сюїта для симфонічного оркестру, струнний Квартет, Соната для фортепіано, ряд солоспівів. Твори ці були в концертному репертуарі і виконувались згодом у Львові, Києві, Харкові. У ці ж 20-ті роки у Празі були написані перші музикознавчі статті та дослідження, найбільш вагомими серед яких, окрім дисертації, є праці «Відношення музики до поезії» та «Музичний ритм в поезії Шевченка».

На шляху до професійної вершини: роки перед еміграцією

Після закінчення празьких студій у 1929 році молодий Лисько їде до Харкова, тодішньої столиці Радянської України, і стає там викладачем теоретичних предметів у Музично-драматичному інституті. Разом з іншими колегами-галичанами, які приїздили в місто – В. Барвінським, А. Рудницьким, М. Голинським, О. Руснаком – організовує концерти та музичні лекції. Між галицькими та наддніпрянськими митцями встановлюються щирі, теплі стосунки, в будинку ім. В. Блакитного відбувається ряд зустрічей та концертів. Однак у часі наступу шаленої хвилі масових репресій в літературно-мистецьких колах Харківщини Лиськові як іноземному (польському) громадянину відмовлено у перебуванні на радянській території, і він повертається на батьківщину – в Галичину.

Період з 1931 року, проведений Лиськом у Стрию та Львові, аж до його еміграції в 1944 році, позначений активною, плідною діяльністю в усіх сферах музично-громадського життя. Він працює як директор Стрийської філії Вищого музичного інституту ім. М. Лисенка, а також викладає в ньому композицію та теорію музики. З часу реорганізації кількох львівських вищих музичних шкіл та створення державної консерваторії в 1939 році – очолює музикологічний кабінет та числиться професором на кафедрі композиції.

Як музикознавець Лисько активно співпрацює з колегами у музично-теоретичній комісії над створенням українською мовою вкрай необхідних підручників. Першими успіхами в цій ділянці, як і загалом в українській музично-теоретичній літературі, є «Музичний словник» д-ра Зиновія Лиська, віддрукований у Стрию в 1933 році та «Диригентський поради́ник», написаний разом із В. Витвицьким та М. Колесою і виданий у Львові в 1938 році. Окрім того, залишився в рукописі перший український підручник з музичних форм, в якому закладені основи української музичної термінології, включаються як ілюстративний матеріал твори української музики і народні пісні, а поряд із тради-

ційними формами класичної музики подані й нетипові для неї жанри, як-от український хоровий концерт XVIII ст., Служба Божа, канти і псалми.

Важливим центром єднання творчої енергії фахових музикантів став Союз Українських Професійних Музик – організація, котра водночас об'єднала в своїх рядах однодумців та стала виразником і захисником їхніх професійних інтересів. СУПром був заснований у квітні 1934 року і очолювався по чергово Нестором Нижанківським та Василем Барвінським. З часу заснування СУПрому Зиновій Лисько входить у його Раду і стає одним із найактивніших членів цієї організації: «Серйозний, завжди стриманий, він був зразком працьовитості. . . » [1, 53]. З його ж ініціативи при СУПромі від 1937 року починає виходити постійний друкований орган – місячник «Українська музика», головним редактором та адміністратором якого стає З. Лисько.

Саме на сторінках цього часопису друкувалися окремі розвідки Зиновія Лиська з питань музичного мистецтва. З-під пера дослідника виходять статті «Сучасні музики Великої України», «Іван Лаврівський», «Василь Барвінський», «Шевченко і музика» та ряд інших. Однією з найбільш вагомих робіт українського музикознавства, що повстала в ті ж 30-ті роки XX ст., є історичне дослідження «Піонери музичного мистецтва в Галичині». В ньому Лисько на основі всіх можливих на той час джерельних матеріалів відкриває маловідомі сторінки галицької музики XIX ст., відтворює історію становлення та розвитку перемишльської композиторської школи та її визначних представників – Михайла Вербицького й Івана Лаврівського. І сьогодні ця праця залишається актуальною в справі нового прочитання історії нашої музичної культури, і зокрема музичного мистецтва Західної України XIX сторіччя.

У цей же період постала найвагоміша серед його музично-теоретичних етномузикознавчих студій – праця «Формальна побудова українських народних пісень», що вийшла друком на сторінках «Української музики» протягом 1939 року. Актуальність цієї праці з часом аж ніяк не зменшувалася, адже викладені в ній наукові засади опрацювання творів усної народної традиції відкривали актуальні – в дусі часу – нові ракурси у пошуках основ для систематизації народної пісенності на основі еволюції стилістичних процесів.

Активні та плідні 30-ті роки позначились здобутками і в композиторській творчості. Здебільшого це камерно-інструментальні та фортепіанні твори, які були в постійному концертному репертуарі тодішніх виконавців. З непересічним успіхом виконувалися Фортепіанне тріо, Соната та «Хлопська сюїта» для фортепіано, користувалися популярністю солоспіви «Не стій, вербо», «Вечір», «Світанок» та інші. Всі його оригінальні композиції позначені талантом новатора, музична мова якого відзначається вишуканістю гармоній, різноманітністю діатонічних та політональних засобів.

«Золотий вересень» 1939 року та наступна за ним німецька окупація для Зиновія Лиська, як і для більшості його колег-митців, – час великого зламу. Швидкоплинність історичних подій не дають можливості для подальшого професійного зростання. В короткий «радянський» період він викладав на кафедрах історії, теорії музики і композиції реорганізованої Львівської державної консерваторії. Весною 1940 року Лисько був у складі львівської делегації в Києві на I-ому Всесоюзному з'їзді композиторів і музикознавців. Це була одна з небагатьох подій (згадуючи Харків кінця 20-х – початку 30-х років), яка активно сприяла зближенню митців єдиної української культури.

Наступні три роки німецької окупації внесли нові корективи в життя української мистецької еліти у Львові, зокрема і З. Лиська. Пристосовуючись до нових реалій, він разом з В. Витвицьким, Р. Савицьким, С. Людкевичем, В. Барвінським реорганізовує Спілку радянських композиторів у Спілку Українських Музик, засідання якої проводяться майже щоденно. Обговорюються справи Оперного театру, існування українського відділу на Львівській радіостанції, створення музичної секції у Львівському відділі «Українського видавництва» В. Кубійовича. Силами цієї секції були видані фортепіанні твори С. Людкевича, Н. Нижанківського, З. Лиська. Дуже швидко було поновлено проведення українських музичних передач на львівському радіо. Вів ці передачі Р. Савицький, а Лисько був частим гостем студії – як автор текстів про українську музику і як акомпаніатор при виконанні власних солоспівів.

Великою була участь З. Лиська у заснуванні Літературно-мистецького клубу, а особливо – в

підготуванні та проведенні 100-річчя від дня народження Миколи Лисенка весною 1942 року. Для відзначення цієї вагомості дати було влаштовано серію концертів і проведено величавий крайовий конкурс хорів Галичини. Під час цих святкувань З. Лисько особисто очолював виставку експонатів, пов'язаних з життям і творчістю великого композитора.

Внаслідок воєнних подій 1944 року Лисько приймає рішення емігрувати до Німеччини і разом з багатьма іншими галичанами покидає рідну країну. Всі плани, всі прагнення, всі досягнення, які тільки-но ставали зримими, були фактично зупинені й обірвані – як показав час – на тривалий період чи навіть назавжди. При тім весь його музичний і науковий доробок спіткала трагічна доля. Частину матеріалів він переслав у Прагу, в «Музей визвольної боротьби», який пізніше потерпів від пожежі, частина ж залишилась у Львові в сховищах НТШ, більшість з яких, очевидно, була знищена в 1950-ті роки.

Роки еміграції: шлях до визнання

У Німеччині, в таборі переміщених осіб у Міттенвальді, де оселився Зиновій Лисько, як і в багатьох інших таборах, зібралася велика громада із західноукраїнських теренів, чималу частину якої складала культурна інтелігенція. Разом знову, від початку, вони розгортають активну організаційну та культурно-просвітницьку діяльність, налагоджують освітню систему українських шкіл, започатковують театральний рух. Лисько стає директором однієї з музичних шкіл, викладає фортепіано та теорію, а згодом був призначений інспектором всього українського музичного шкільництва.

Як і недавно у Львові, мистці-професіонали знову гуртуються і невдовзі їхніми стараннями виникає нова організація – Об'єднання українських музик. Перший з'їзд і установчі збори відбулися в таборі Карльсфельд біля Мюнхену 25-26 квітня 1946 року, на яких було обрано управу на чолі з Лиськом. Разом з В. Витвицьким та А. Ольховським він активно бере участь у написанні музичних статей до Енциклопедії Українознавства, що вийшла друком у Мюнхені 1949 року. Насамперед тут варто згадати спеціально замовлену для цієї Енциклопедії статтю Лиська про українську народну музику, що стало вимовним свідченням визнання його авторитету як фольклориста. Лаконічний за формою, але об'ємний за змістом, цей матеріал залишається надзвичайно суттєвим інформаційним джерелом про народну музику і сьогодні.

Через рік, у вересні 1947-го, у Мюнхені відбувся наступний з'їзд українських музикологів, який накреслив план об'єднання українських музикантів з метою спільного виконання завдань, що їх ставить життя на еміграції на чолі української музичної культури. Були визначені основні – вагомості та амбітні пріоритети праці музикантів за межами рідної землі, які вимагали від них надзвичайної працьовитості й працездатності, що у тодішніх еміграційних умовах гідні подиву та відзначення. Але відірваний від рідного ґрунту, позбавлений можливості користуватися будь-якими джерельними матеріалами, З. Лисько майже повністю припиняє свою активну дослідницьку і композиторську діяльність. Вся увага тепер присвячується науковому опрацюванню українського музичного фольклору – створенню монументальної антології «Українські Народні Мелодії». Мета цієї праці – зібрати усі доступні народнописанні джерела, систематизувати та вивести у широкий світ українську народну пісню. Цій нелегкій роботі були присвячені всі наступні роки його життя.

Наприкінці 1960-го року відбувається довгоочікуваний переїзд Зиновія Лиська разом з дружиною до США – в Нью-Йорк. По приїзді відомий митець активно входить у суспільно-культурне життя української громади і швидко стає найбільш помітною активною фігурою в мистецьких колах еміграції. Від 1961 року він очолює Український музичний інститут у Нью-Йорку, викладає також теорію та фортепіано. Тут, у США, стає дійсним членом Наукового Товариства ім. Т. Шевченка та Української Вільної Академії Наук у Нью-Йорку. Разом з тим – голова музикологічної секції УВАН, член Міжнародної Ради Фольклорної Музики. Продовжується його активна редакторська робота в Енциклопедії Українознавства, повністю ним зредагована і підготовлена до друку церковно-релігійна спадщина Олександра Кошиця.

З-під пера дослідника виходить ряд праць, присвячених студіюванню найстарішого фонду українських народних мелодій, в переважній більшості обрядової пісенності дохристиянського походження, які були для дослідника ніби культурним резервуаром, у якому збереглися стародавні

споконвічні традиції народного мистецтва. Та найвагомішими в ці роки життя залишаються збір та систематизація українських народних пісень. Від 1964 року почали виходити перші томи Українських Народних Мелодій – всього в десяти томах зібрано близько одинадцяти з половиною тисяч одиниць народнопісенної творчості [2, 228]. Ця енциклопедична праця – «Українські народні мелодії» – гідно зайняла чільне місце серед здобутків нашої національної етномузикології. Відзначимо, що сьогодні це єдиний найповніше зібрання українських народних пісень, в якому завдяки розгалуженим покажчикам можна з легкістю відшукати необхідний для наукових студій чи інших потреб народнопісенний матеріал. Безумовно, З. Лисько як фольклорист був гідним продовжувачем традицій таких визначних українських вчених-фольклористів, як Ф. Колесса, С. Людкевич, К. Квітка, а його постать зайняла вагоме місце серед визначних діячів національної музичної фольклористики ХХ сторіччя.

Ця праця стала останньою, «лебединою» піснею Зиновія Лиська, який помер 3 червня 1969 року в Нью-Йорку.

Післямова

Зиновій Лисько увійшов у культуру як людина надзвичайного творчого потенціалу, життя якої було безперервним подвижництвом у багатьох сферах мистецької діяльності. Тільки спираючись на перелік його активу (композиція, теорія та історія музики, фольклористика, організація редакційно-видавничої справи, педагогіка), а потім заглиблюючись у вивчення цього величезного різноманіття, не можна подивуватися широті самовираження та безмежного універсалізму мистецьких шукань З. Лиська. Ця багатогранність проявила себе у запровадженні якісно нових форм мистецького життя, що формувались у жорстких історичних реаліях – як польської Галичини, так і української еміграції в Німеччині та США.

Очевидно, що мистецька постать З. Лиська наклала вагомий відбиток на сучасне йому музичне середовище, зрештою, в суспільно-історичному контексті розвитку української культури вся його універсальна творча діяльність завжди відзначалася цінністю і мала би бути часткою духовного багатства української мистецької спадщини.

Творча особистість З. Лиська нерозривно пов'язана з новим осередком української культури, який утворився в першій половині ХХ століття у Львові. Саме тут, в центрі польської України, в 20-ті – 30-ті роки сконцентрувалася колосальна енергія національного культурного руху, який, торуючи свої власні шляхи розвитку, активно входить в орбіту впливу інших європейських культур, що, в свою чергу, сприяло активному входженню українського мистецтва в загальноєвропейський культурний контекст.

Поряд зі своїми однодумцями та соратниками він був невпинним і поступальним у справі безкорисливої і натхненної праці для українського музичного мистецтва. В період становлення нових засад розвитку національної культури для нього визначальними стають композиторська творчість, музикознавчі та фольклористичні дослідження, педагогічна діяльність, організація музичного видавництва, редакція та видання першого професійного періодичного музичного часопису на теренах Західної України. Значні його досягнення в цих напрямках, безумовно, мали значний вплив на загальний поступальний рух українського музичного мистецтва Галичини та його активну інтеграцію в загальноукраїнське русло.

Відзначимо, як і в перший період своєї творчої діяльності на теренах рідної землі (1929-1944), так і в наступний період еміграції (Німеччина, США, 1944-1969) визначальним мистецьким кредо З. Лиська було високе прагнення до перетворення професійного музичного мистецтва в єдине органічне надбання українського народу, яке могло б репрезентувати національну культуру в суспільно-історичному контексті розвитку культур інших країн. Він став представником нової генерації митців, які, створивши свою професійну організацію – СУПром, – прагнули до нової ідентичності, до нової концепції історичного культурного розвитку. Звідси, мабуть, і народжуються витoki універсалізму діяльності З. Лиська, який проявив себе у більшості сфер музичного мистецтва.

Весь його змістовний творчий доробок, а також музикознавча і фольклористична спадщина, зрештою, як і вся його музично-громадська діяльність, стають органічною, невід'ємною і гідною частиною української музичної культури.

ЛІТЕРАТУРА

1. Витвицький В. Музичними шляхами // Сучасність, 1989.
2. Витвицький В. Про події голосні і – тихі // Музикознавчі праці. Публіцистика. – Львів, 2003.
3. Забужко О. Філософія української ідеї та європейський контекст. – Київ, 1993.
4. Лисько З. Піонери музичного мистецтва в Галичині / Упоряд. і автор вступ. статті Сивохіп В. С. – Львів – Нью-Йорк, 1994.
5. Ортега-і-Гассет Хосе. Тема нашої доби // Вибрані твори. – Київ, 1994.

Volodymyr Syvokhip

**CREATIVE PORTRAIT OF ZYNOVIY LYS'KO IN A
SOCIAL AND HISTORIC CONTEXT OF THE EPOCH**

In the article musical and civil work as well as creative heritage of Zynoviy Lys'ko was researched in a context of Ukrainian and European music art of the XX-th century.

Key words: Zynoviy Lys'ko, artistic life, cultural context, creative heritage, L'viv, emigration.

Яким Горак

**ДВА МАТЕРІАЛИ З ВІДНАЙДЕНИХ РУКОПИСІВ
ВОЛОДИМИРА САДОВСЬКОГО**

У статті висвітлюється участь В. Садовського у дискусіях про стан церковної музики в Галичині й у підготовці З'їзду галицьких музикантів, ініціатива проведення якого виникла 1899 року. З'їзд ставив перед собою завдання реформи у різних галузях музичного життя Галичини і закладення основ музичного професіоналізму через відкриття музичної школи. У додатках подано першопублікації двох рукописних матеріалів В. Садовського, які є невідомими досі документальними ілюстраціями цих подій.

Ключові слова: Володимир Садовський, Семен Дорундяк, Віктор Матюк, Іван Гарматій, З'їзд галицьких музикантів, церковна музика.

2007 року відділення «Палац мистецтв ім. Т. і О. Антоновичів» Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника поповнилося ще одним цінним надбанням для української культури – рукописним архівом композитора Йосифа Кишакевича, переданим від приватної власниці – спадкоємиці родини композитора пані Віри Яворської. Серед цих матеріалів виявилася низка рукописних матеріалів, які належать галицькому митцю, хоровому диригенту, видавцю, музикознавцю, священику Володимирові Івановичу Садовському (Домету). Вони представляють собою 15 зошитів – з них 8 меншого формату (21 x 16, 6 см.), а 7 більшого (24, 8 x 19, 7см.). Два матеріали з цих зошитів звернули на себе особливу увагу – лист до редактора «Діла» 1899 року, та допис «От Тернополя». Ці матеріали, публікацію яких пропонуємо, є цінним досі невідомим причинком до вивчення музично-публіцистичної спадщини В. Садовського, а також джерельними документами для історії української музики в Галичині.

Історія першого з пропонованих матеріалів бере початок від появи двох нотних видавництв, що побачили світ 1898 року – «Перша Служба Божа на чотири голоси мішаного хору», яку видав у Львові Філарет Колесса та видане у Лейпцигу у видавництві Редера видання «Партитура. Пісні церковні. Квартети на голоси мішані. Уложивъ і видавъ Семень Дорундякъ». Перше з означених видань було збіркою 14 церковних співів різних авторів (Д. Бортнянського, Рафаловича, М. Римсько-Корсакова, М. Вербицького, М. Лисенка), призначених для виконання під час Літургії. Видання ж церковних пісень С. Дорундяка містило опрацювання 32 коляд, 2 пісень на Богоявлення, 1 – на Стрітня, 2 – на неділі Великого Посту.